

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Daguța Sergiu
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Pitic Mariana

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Călugăreanu Vitalie*, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Cicora Vitalie xxxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxxx

Termenii de examinare:
prima instanță: 13.02.2018 – 06.08.2019;
instanța de apel: 24.09.2019 – 11.02.2020;
instanța de recurs: 11.05.2020 – 30.06.2020;
instanța de apel: 06.08.2020 – 27.01.2021;
instanța de recurs: 19.04.2021 – 15.06.2021;
instanța de apel: 05.08.2021 – 23.09.2022;
instanța de recurs: 07.12.2022 – 07.06.2023.

Asupra motivelor recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 06 august 2019, *Cicora Vitalie xxxxx* a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2), lit. d) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie **12.000** lei, cu privarea de dreptul de a presta prestații în domeniul comerțului pentru o perioadă de **1** an.

De la inculpat s-au încasat, în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de **45,70** lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că:
Cicora Vitalie, la 11 iunie 2016, Cicora Vitalie fiind angajat al SRL „Andix”, cu sediul juridic în mun. Bălți, str. Lesieci 18/49, în baza contractului individual de muncă nr. 01/16 din 04.01.2016, profitând de împuternicirile acordate de a reprezenta interesele întreprinderii, la efectuarea lucrărilor de instalare a sistemului de supraveghere video, la ferma de păsări din extravilanul s. Mândrești r-nul Telenești, ce aparține lui Marandici Serghei, urmărind scopul

de profit și dobândire a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, a falsificat actul lucrărilor executate nr. 127 din 11.06.2016, anexă a contractului nr. 2127 privind furnizarea echipamentelor și montarea sistemelor de comunicație cu tensiune joasă, încheiat între SRL „Andix” și Marandici Serghei indicând suma totală a lucrărilor executate - 11.950 lei, în loc de 9820 lei, însușind ilegal de la Marandici Serghei suma de 2130 lei.

Astfel, acțiunile inculpatului Cicora Vitalie au fost încadrate juridic în baza art. 190 alin. (2), lit. d) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșita cu folosirea situației de serviciu.*”

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul *Procopciuc Angela* și inculpatul au declarat apeluri, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cicora Vitalie să fie achitat.

3.1. În motivarea apelurilor declarate, apelanții au invocat că, urmărirea penală a fost pornită în baza art. art. 190 alin. (2) lit. d) și 361 alin. (1) Cod penal, pe faptul însușirii bunurilor proprietarului în sumă de 2000 lei și falsificarea documentelor oficiale, în privința lui Cicora Vitalie fiind emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit pe art. 190 alin. (2) lit. d) și art. 361 alin. (1) Cod penal.

La 21.04.2017, lui Cicora Vitalie i-a fost înaintată învinuirea doar în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, acesta fiind scos de sub urmărire penală pe art.361 alin. (1) Cod penal și încetat procesul penal, pe acest capăt de acuzare. Însă în acțiunile inculpatului nu este prezentă fapta infracțiunii de însușire, cu semnele laturii obiective de escrocherie.

Prin rechizitoriu, Cicora Vitalie a fost învinuit în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, pentru faptul că, la 11 iunie 2016 în scopul dobândirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, a falsificat actul de executare a lucrărilor nr. 127 din aceeași dată, indicând suma de 11.950 lei, în loc de 9820 lei, însușind suma de 2130 lei, de la Marandici Serghei prin escrocherie, folosind situația de serviciu.

Potrivit modificărilor la art. 190 Cod penal, prin Legea nr. 179 din 17.08.2018, răspunderea survine pentru comiterea escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actul juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, însă, aceste semne ale laturii obiective nu i-au fost încredințate inculpatului, iar potrivit art. art. 10 - 10¹ Cod penal, principiului retroactivității legii penale, nu poate fi aplicat, pentru că agravează situația inculpatului.

Astfel, apelanții au susținut că Marandici Serghei nu a declarat că a fost înșelat, deoarece cunoștea ce sumă de bani urma să achite, nu i s-au cauzat prejudicii materiale ca urmare a acestor acțiuni, nu se consideră parte vătămată, nu are careva pretenții, nu insistă la recuperarea acestei sume, deci lipsește semnul laturii obiective - înșelarea, cu folosirea situației de serviciu, mai mult suma de 2000 lei pentru el constituie prejudiciu considerabil, dar nu reprezintă proporții mari, în corespundere cu art. 126 Cod penal.

Totodată, au invocat că urmărirea penală nu este completă, iar probele cauzei nu denotă fapta încriminată inculpatului, mai ales prin declarația de venituri care dovedește că suma dată nu este însușită ilegal, dar ca urmare a prestării serviciului ca persoană fizică, suma fiind

declarată către organul fiscal teritorial, fiind achitate impozite. Partea acuzării nu a demonstrat că această plată a fost însușită de inculpat ilicit, lipsind faptul infracțiunii de escrocherie.

La fel, în opinia apelanților învinuirea este contradictorie, or, în ordonanța de învinuire este prezent semnul calificativ falsificarea sumei, iar prin ordonanța procurorului s-a încetat urmărirea penală pe art. 361 Cod penal, fapt ce denotă despre încălcarea principiului preeminenței dreptului, care include principiul legalității, delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale în detrimentul persoanei, în special, prin analogie.

De asemenea, au invocat că plângerea și declarațiile martorului Gogol A. nu puteau fi puse la baza sentinței, deoarece la urmărirea penală confruntări între acesta și învinuit (bănuț) nu au avut loc, a nu a fost audiat de judecătorul de instrucție și nu s-a asigurat dreptul inculpatului de a-i pune întrebări, respectiv instanța de fond a încălcat dreptul la un proces echitabil și contradictoriu stabilit de art. 6 CEDO.

Instanța de fond a calificat acțiunile inculpatului conform semnelor laturii obiective, care la momentul de față nu mai constituie escrocherie, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 fiind modificată dispoziția art. 190 Cod penal și a exclus semnele calificative ale infracțiunii imputată lui, iar cele menținute se califică la o altă infracțiune - art. 196 Cod penal - *cauzarea de prejudicii fără semne de sustragere, în lipsa proporțiilor mari*, fapta urmând a fi calificată ca delict contravențional, prevăzut la art. 104 Cod contravențional, a cărui termen de prescripție a expirat demult. Partea vătămata Marandici Serghei a declarat că nu i-a fost cauzat nici un prejudiciu și nu se consideră victimă.

Prin urmare, acțiunile inculpatului nu constituie însușire, aceasta fiind dovedit prin declarațiile părții vătămate și ale inculpatului, precum și actele anexate la dosar, dar neapreciate corespunzător de instanța de fond în actul ridicat de la companie fiind indicate ambele sume - una cu litere, iar alta cu cifre, aceasta necoincidentă nu a putea să nu fie observată de Marandici Serghei, deci, el cunoștea ce sumă urma să achite pentru servicii și care este suma ce se achita în casă.

Acuzarea nu a prezentat careva bonuri de plată, facturi fiscale pentru a concretiza suma încasată de întreprindere, acest fapt constituind un dubiu, ce urma a fi interpretat în favoarea inculpatului.

Pe lângă aceasta, declarația fiscală de venituri nu a fost apreciată corespunzător art. 101 Cod de procedură penală, respectiv inculpatul nu a avut parte de un proces contradictoriu și acces la justiție, deoarece pretențiile lui au rămas fără soluții și fără careva motivație, fiind încălcat art. 6 din CEDO.

Nu este întemeiată nici încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 45,60 lei, or, acuzarea nu a înaintat nici o pretenție civilă, inclusiv referitor la cheltuielile de judecată, instanță de fond aplicând eronat prevederile art. art. 227-229 Cod de procedură penală.

În același timp, aplicarea pedepsei complementare nu este echitabilă, fiind stabilit că inculpatul are la întreținere un copil minor, ce constituie circumstanță atenuantă, iar soția nu este angajată, astfel că privarea de dreptul de a munci în domeniul prestării de servicii în comerț direct afectează starea materială a inculpatului și a persoanelor aflate la întreținere, nefiind motivată aplicarea art. art. 69, 75, 76, 79 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului și scopul pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2020, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea acuzării privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a stabilit situația de fapt și vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, fapta săvârșită fiind încadrată corespunzător probelor administrate, apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, conform indicilor calificativi- *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită cu folosirea situației de serviciu.*

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanța de apel, inculpatul și avocatul acestuia, *Procopciuc Angela*, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea acesteia, și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând argumente similare celor indicate anterior în apel, descrise în pct. 3.1 al prezentei decizii .

5.1 Suplimentar, recurenții au invocat că, instanța de apel eronat a conchis că, calificarea este corectă și s-a aplicat legea penală existentă la momentul comiterii faptei, și nu a motivat suficient neaplicarea principiului retroactivității legii, aplicând o lege penală care exclude răspunderea penală a inculpatului, adică mai blândă - Legea nr. 179 din 26.07.2018. Or, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de escrocherie, după adoptarea legii penale mai blânde, acțiunile inculpatului urmau a fi calificate în baza art. 196 Cod penal, ca cauzarea de prejudicii materiale fără semne de însușire ilegală.

În rechizitoriu nu este specificat ce funcție a folosit inculpatul deoarece, potrivit contractului individual de muncă, este vânzător, dar nu manager sau administrator, sau altă funcție, în sensul art. 190 Cod penal.

La fel, au invocat că, proba apărării - *declarația fiscală privind dobândirea licită a veniturilor impozabile* - nu a fost apreciată de instanțele de fond, fapt ce determină aprecierea lipsei semnului calificativ al escrocheriei - *dobândirea ilicită, prin abuz de încredere, după cum este indicat în învinuire.*

Au invocat că nu a fost evaluată nici ordonanța de încetare a procesului penal și scoatere a inculpatului de sub urmărirea penală pe art. 361 Cod penal, act procedural care înlătură semnul calificativ - falsificarea actului lucrărilor executate din 11.06.2016.

Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat că, declarațiile martorului Gogol A. nu au fost puse la baza sentinței, însă în materialele cauzei citite de acuzare și apreciate de instanță de judecată se conține plângerea lui Gogol A. Procesul-verbal de confruntare nu poate fi pus la baza sentinței, deoarece nu constituie probă, reieșind din prevederile art. 94 Cod de procedură penală.

Nu a fost motivată excluderea din dosar a actelor procesuale întocmite cu încălcarea dreptului la apărare, potrivit art. 251 Cod de procedură penală, și anume, procesele-verbale de confruntare efectuate în lipsa avocatului, puse la baza sentinței de condamnare, ca probe ce dovedesc vinovăția inculpatului.

De asemenea, au invocat că cauza penală a fost pornită la 10.10.2016, iar învinuirea i-a fost înaintată inculpatului numai la 21.04.2017, cu depășirea termenului de 3 luni, prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală, fapt ce constituie o încălcare a principiului privind

interzicere dublei urmăririi, prevăzut de art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO, acțiunile procesuale efectuate peste perioada de 3 luni sunt nule, conform art. 251 Cod de procedură penală, procesul penal urmând a fi încetat în temeiul art. 255 pct. 9) Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 iunie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției, instanță de recurs a reținut că, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, deoarece:

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept concrete invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării;

b) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de fond și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi procesul-verbal de ridicare din 11.10.2016 (vol. I, f. d. 68-73), procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.06.2017 (vol. I, f. d. 88), procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.06.2017 (vol. I, f. d. 87);

c) a pus la baza sentinței de condamnare plângerea și explicațiile martorului Gogol A. (vol. I, f. d. 38, 47) depuse în timpul urmăririi penale, acesta nefiind audiat și în ședința de judecată, fără a verifica condiția obligatorie de drept, dacă la urmărirea penală a avut loc confruntarea lui cu bănuitul, învinuitul sau dacă el a fost audiat în condițiile art. 109 și 110, în cazul în care inculpatul nu a participat la confruntare cu acesta în cadrul ședinței de judecată (art. 371 alin. (1), 389 alin. (3) CPP);

d) nu a coroborat învinuirea indicată în rechizitoriu și descrisă în descriptivul sentinței ca o faptă criminală considerată ca fiind dovedită, că inculpatul: „*a falsificat actul lucrărilor executate nr. 127 din 11.06.2016, anexă a contractului nr. 127...*”, cu prescripțiile prezumției de nevinovăție (art. 8 alin. (1) CPP).

La rândul său, instanță de apel, dispunând casarea parțială a sentinței, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece:

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat total sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f. d. 68- 73 v. I;

e) potrivit proceselor-verbale ale ședinței judiciare din 10.12.2019 și 11.02.2020, a început examinarea cauzei completul format din judecătorii I. Iordan, S. Furdui și S. Teleucă, dar au finisat judecarea cauzei și pronunțat decizia contestată judecătorii I. Iordan, S. Furdui și S. Gîrbu (f. d. 105,107,120-124). Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorului S. Teleucă.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că, instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat în modul prevăzut de lege asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar este întemeiat

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2021, a fost admis apelul declarat, casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cicora Vitalie învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că în acțiunile lui Cicora Vitalie lipsește latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, deoarece ultimul nu a însușit ilegal, prin înșelăciuni și abuz de încredere mijloacele bănești ale părții vătămate Marandici Serghei, deoarece ultimul a indicat că, cunoștea ce sumă de bani urma să achite, nu i s-au cauzat prejudicii materiale ca urmare a acestor acțiuni, nu se consideră parte vătămată și nu are careva pretenții,

La fel lipsește și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, deoarece acțiunile inculpatului nu au fost îndreptate în mod direct sau indirect la comiterea unei infracțiuni, în special a escrocheriei, respectiv nu a dobândit ilicit bani de la partea vătămată.

Cercetând materialele dosarului penal, instanța de apel a apreciat că, relațiile apărute între Cicora Vitalie și Marandici Serghei poartă un caracter de ordin civil, care urmau a fi soluționate în instanța de drept civil.

În baza celor relatate, instanța de apel a constatat că, în acțiunile inculpatului Cicora Vitalie nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8.1. În argumentarea recursului a invocat că probele administrate în prezenta cauză dovedesc că, anume inculpatul a săvârșit infracțiunea de escrocherie, încriminată de către procuror la etapa urmăririi penale și reținute în sarcina sa de către instanța de fond.

A invocat că, instanța de apel a apreciat distorsionat declarațiile părții vătămate Marandici Nicolae, reținând că partea vătămată cunoștea costul contractului și că a fost de acord să-l achite.

Mai mult, instanța de apel a constatat că părții vătămate Marandici Nicolae nu i-a fost cauzat nici un prejudiciu și că acesta nu ar fi fost indus în eroare de către Cicora Vitalie, la efectuarea plății. Însă instanța de apel nu a indicat, dacă partea vătămată Marandici Nicolae a cunoscut despre valoarea reală a tranzacției încheiate cu SRL „Andix”, or, acest aspect este important pentru a se determina dacă a existat sau nu elementul de înșelăciune, în acțiunile inculpatului Cicora Vitalie.

De asemenea, a invocat că din actele cauzei penale, nu rezultă faptul că, Cicora Vitalie ar fi făcut careva prestații suplimentare din nume și cont propriu, ce ar fi justificat primirea excedentului bănesc.

Faptul că partea vătămată Marandici Nicolae nu se mai consideră prejudiciată nu trebuia interpretat în sensul lipsei elementului material al laturii obiective a componenței de infracțiune, atitudinea părții vătămate Marandici Nicolae fiind pe deplin explicabil, aceasta în condițiile în care dânsul a primit de la SRL „Andix” suma de 2 130 lei, pe care a achitat-o

excedentar lui Cicora Vitalie, fapt confirmat de către partea vătămată, atât la etapa urmăririi penale, cât și în fața primei instanțe.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2021, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel pe de o parte, a reținut că între inculpat și partea vătămată sunt relații civile, în acțiunile inculpatului lipsind latura obiectivă și subiectivă și că părții vătămate nu i s-au cauzat prejudicii materiale și nu se consideră parte vătămată, iar pe de altă parte a statuat că, din conținutul declarațiilor părții vătămate Marandici Serghei rezultă că, suma de 2000 lei pentru el constituie prejudiciu considerabil, dar nu reprezintă proporții mari, iar faptul lipsei de acuzatei pentru care să fie prevăzută răspunderea penală duce la încetarea procesului penal, după care tot în motivarea soluției, instanța de apel a stabilit și faptul că învinuirea înaintată este contradictorie.

Respectiv instanța de recurs a apreciat concluziile instanței de apel, ca fiind confuze și care nu se conciliază reciproc.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că, deși instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a dispus achitarea inculpatului din lipsa elementelor infracțiunii, în partea descriptivă a deciziei, a indicat concluzii din care rezultă și motive de încetare a procesului penal, concluzii care se exclud reciproc, și constituie o eroare de procedură ce semnaleză prezența temeiului pentru recurs „motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii”, care este prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel nu a luat în considerație probele prezentate de către partea acuzării și anume: declarațiile părții vătămate Marandici Sergiu, procesul-verbal de ridicare din 11.10.2016 și procesul-verbal de ridicare din 17.05.2017, apreciind prioritar declarațiile inculpatului, care are dreptul de a nu se autoincrimina, și cele selective ale părții vătămate, fără o evaluare în cumul a acestora, fără a motiva admiterea unor probe sau respingerea altora, fără a verifica dacă partea vătămată la momentul încheierii contractului, a cunoscut despre valoarea reală a tranzacției încheiate cu SRL „Andix” și dacă a existat elementul de înșelăciune în acțiunile inculpatului.

Astfel, instanța de apel, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile inculpatului și cele selective ale părții vătămate, care și au fost puse la baza hotărârii de achitare în privința lui Cicora V., fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neelucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2022, a fost admis apelul comun al inculpatului *Cicora Vitalie* și al avocatului în numele acestuia, casată total sentința, din alte motive, în baza art.409 Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal pornit în baza art.190 alin.(2) lit. d) Cod penal, în privința lui *Cicora Vitalie*, s-a încetat în baza art.391 alin.(1), pct.6) Cod procedură penală, deoarece există circumstanțe care condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

10.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că la 10.10.2016 a fost emisă ordonanța cu privire la începerea urmăririi penale prin care s-a dispus începerea urmăririi penale în baza materialelor procesului penal nr. 20160401770 din 14.09.2016 potrivit elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal și art. 361

alin. (1) Cod penal, pe faptul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, comis de către cet. Cicora Vitalie, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și folosirea situației de serviciu. Totodată s-a dispus informarea persoanelor interesate despre decizia adoptată. (f. d. 1, vol. I).

La 24.01.2017, Cicora Vitalie a fost recunoscut în calitate de bănuît în cadrul cauzei penale nr. 2016041513, în baza art.190 alin.(2) lit.c), d) și art.361 alin.(1) Cod penal (f.d.137, vol. I).

Ulterior, la 21 aprilie 2017, Cicora Vitalie a fost pus sub învinuire, încriminându-i-se comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal (f.d.143, vol. I).

În acest sens, instanța de apel a notat că, potrivit art. 63 alin. (2), pct. 3) Cod de procedură penală, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

Iar conform art. 251 Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluï act. Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sânt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță

Subsidiar, instanța de apel a reținut că potrivit art. 63 alin. (1), (1/1) Cod de procedură penală, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și informația despre drepturile prevăzute la articolul 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile [...] din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

Astfel, instanța de apel a specificat că soluția legislativă prevăzută de alin. (1/1) din articolul 63 din cod reprezintă o excepție de la alin. (1) din același articol și corespunde celui de-a doilea element al noțiunii de „acuzăție în materie penală” în sensul Convenției, care se manifestă prin existența unor „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)”. Excepția menționată constă în faptul că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuît în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale.

În acest sens, legislatorul le-a acordat organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată competența de a aprecia, în fiecare caz concret, dacă acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs sau nu repercusiuni importante pentru situația persoanei

și dacă, în consecință, persoanei trebuie să fie recunoscută calitatea de bănuț în sensul alin. (1/1) al articolului 63 din Cod, având în vedere particularitățile fiecărui caz concret.

Prin urmare, art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț, însă, prin excepția instituită de alin. (1/1) din același articol, legislatorul a stabilit anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituție.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a apreciat că calitatea de bănuț Cicora Vasile în cadrul cauzei penale nr.2016041513 a obținut-o la momentul emiterii de către Ofițerul superior de urmărire penală al SUP IP Bălți, a ordonanței cu privire la începerea urmăririi penale la 10.10.2016. Or, potrivit acesteia s-a dispus începerea urmăririi penale *in rem*, în privința faptului, cât și *in personam*, în privința persoanei.

Totodată, potrivit textului ordonanței menționate supra s-a dispus informarea persoanelor interesate despre decizia adoptată (f. d. 1, vol. I) 25.

În contextul celor relatate, instanța a considerat că, ordonanța cu privire la începerea urmăririi penale la 10.10.2016, întrunește definiția „Acuzației”, în sensul articolului 6 alineatul 1 din Convenție, care potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului poate fi definită „ca notificarea oficială, provenind de la autoritatea competentă, cu privire la reproșul ce i se aduce unei persoane de a fi săvârșit o infracțiune”.

În continuare, instanța de apel a reținut că la 22.11.2016, după emiterea ordonanței cu privire la urmărirea penală, Cicora Vitalie a înaintat cerere privind eliberarea actelor din cauza penală nr.2016041513, fapt ce denotă că, acesta cunoștea despre acuzația penală înaintată, or potrivit textului ordonanței cu privire la începerea urmăririi penale s-a dispus începerea urmăririi penale potrivit elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal și art. 361 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, asupra situației lui Cicora Vitalie au existat repercusiuni importante începând de la data la care organul de urmărire penală a dispus, prin ordonanța din 10.10.2016, începerea urmăririi penale împotriva sa.

Astfel, instanța de apel a reținut existența cumulativă a celor trei condiții: *existența unei „acuzații în materie penală”*; *notificarea oficială despre această acuzație* (cu categoriile stabilite în art.63 alin.(1) Cod de procedură penală, această condiție exceptând situațiile când se probează când partea acuzării a ezitat să-și onoreze obligațiile de informare); *constatarea „repercusiunilor importante” pentru persoana suspectă de comiterea infracțiunii.*), pentru justificarea concluziei de apreciere a ordonanței cu privire la pornirea urmăririi penale din 10.10.2016 (f.d.1, vol I) ca ordonanță prin care lui Cicora Vitalie i se aduc acuzații în materie penală, termen de la care a fost calculat de către instanța de apel că Cicora Vitalie a căpătat calitatea de bănuț.

La caz, nu putea fi reținut curgerea termenului din momentul înaintării ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț înaintată la 24.01.2017, or, în speță, momentul aducerii „acuzației penale” s-a constatat a fi ordonanța *in personam* în privința lui Cicora Vitalie cu privire la începerea urmăririi penale (f.d.1, vol I) 30.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, de la momentul aducerii „acuzației în materie penală” la 10.10.2016 prin ordonanța cu privire la începerea urmăririi penale în privința lui Cicora Vitalie pe faptul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale

false cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și folosirea situației de serviciu, până la momentul înaintării învinuirii în privința sa la 21.04.2017, s-a depășit termenul de 3 luni, prevăzut de art.63 alin.(2) pct. 3) Cod procedură penală. Încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală constituie circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Cicora Vitalie în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, și se impune încetarea procesului penal.

11. Nefiind de acord cu soluția de încetare pronunțată de instanța de apel, procurorul declară recurs ordinar, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

11.1. Recurentul nu este de acord cu expunerea și motivarea instanței de apel privind existența circumstanțelor care condiționează tragerea la răspunderea penală a lui Cicora Vitalie prin încălcarea prevederilor art.63 Cod de procedură penală.

Procurorul susține că, termenul de 3 luni începe a curge nu din data pornirii urmăririi penale - 10.10.2016, dar din data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuít - 24.01.2017. respectiv la data înaintării învinuirii – 21.04.2017 termenul nu era expirat.

În acest sens, recurentul menționează că instanța de apel constată că în privința lui Cicora Vitalie au existat repercusiuni importante" începând cu data pornirii urmăririi penale adică din 10.10.2016, însă nu motivează nici într-un fel soluția sub aspectul cărora acțiuni ale organului de urmărire penală au existat preținsele repercusiuni,

Consideră că, instanța de apel urma să verifice și să se expună asupra existenței cumulative a celor trei condiții și anume concret să identifice care anume acțiuni procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs repercusiuni importante pentru situația lui Cicora Vitalie, pentru a justifica concluzia de apreciere a ordonanței de pornire a urmăririi penale din 10.10.2016, ca ordonanța prin care lui Cicora Vitalie i se aduc acuzații în materie penală, termen de la care a fost calculată înaintarea învinuirii, or, în ordonanța menționată numele inculpatului Cicora Vitalie a fost redat doar în partea constatatoare a acesteia, iar în partea dispozitivă a fost indicat clar și concret că începerea urmăririi penale, conform elementelor infracțiunii prevăzute art. 190 și 361 Cod penal, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunilor.

La caz, de la adoptarea ordonanței de pornire a urmăririi penale (10.10.2016) și până la recunoașterea în calitate de bănuít (24.01.2017) situația lui Cicora Vitalie nu a fost modificată prin acțiuni ale organului de urmărire penală.

12. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință inculpatul și avocatul acestuia, *Procopciuc Angela* care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În acest sens, a argumentat că instanța de apel, judecând cauza just a constatat încălcarea termenului de ținere sub bănuire a lui Cicora Vitalie peste termenul de 3 luni, contrar prevederilor

art. 63 Cod de procedură penală și corect a apreciat că încălcările admise constituie circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Cicora Vitalie în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal și impune încetarea procesului penal.

13. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă, că titularul acestuia invocă în calitate de temei pentru casarea hotărârii instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat cu strictețe prevederile art. art. 414 alin.(1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, iar motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii, acesta fiind clar.

Colegiul penal respinge ca fiind declarative afirmațiile recurentului prin care susține că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor din cererea de apel, întrucât recurentul în recurs nu indică expres asupra căror anume motive instanța nominalizată nu s-a pronunțat, or invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de către instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente.

De asemenea, Colegiul penal nu poate să susțină poziția procurorului precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, având în vedere că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod obligatoriu expunerea amănunțită asupra tuturor elementelor de fapt menționate de părți, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei hotărâri motivate.

De altfel, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, corect a concluzionat asupra încetării procesului penal în privința lui

Cicora Vitalie constatând că, la caz, sunt incidente temeuri care exclud tragerea acestuia la răspunderea penală.

În continuare, Colegiul consideră relevant de a se expune, prin aducerea unor argumente subsidiare celor formulate de instanța de apel, privitor la corectitudinea soluției de încetare a procesului penal adoptată în această cauză.

Reieșind din actele dosarului, se constată că, la 10 octombrie 2016, de către ofițerul de urmărire penală al SUP a IP Bălți, Tabarcea Andrei a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința lui Cicora Vitalie conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. art. 190 alin.(2) lit. c), d), 361 alin. (1) Cod penal, cu informarea persoanelor interesate despre decizia adoptată (f.d.1, vol. I).

Ulterior, prin ordonanța Șefului adjunct al SUP a IP Telenești, Begu Ion din 24 ianuarie 2017, cet. Cicora Vitalie a fost recunoscut în calitate de bănuț în cauza penală respectivă fiindu-i învinuită săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 190 alin.(2), lit. c), d), art. 361 alin. (1) Cod penal (f.d.137, vol. I).

Prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura r-lui Telenești, Bunduchi Anatolie din 21 aprilie 2017, cet. Cicora Vitalie a fost pus sub învinuire în baza art. 190 alin.(2), lit. c), d) (f. d.143-144, vol. I).

Astfel, din partea dispozitivă a ordonanței emise la 10 octombrie 2016, cu certitudine se stabilește că cauza dată a fost pornită concret în privința unei persoane, adică împotriva lui Cicora Vitalie, în baza existenței bănuțelii rezonabile că, anume dânsul a confecționat, deținut și folosit documentele oficiale false cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și folosirea situației de serviciu.

Totodată, potrivit textului ordonanței menționate supra s-a dispus informarea persoanelor interesate despre decizia adoptată.

În acest sens, Colegiul penal apreciază că, instanța de apel corect a statuat că: „ ... *calitatea de bănuț, Cicora Vitalie în cadrul cauzei penale nr.2016041513 a căpătat-o în momentul emiterii de către Ofițerul superior de urmărire penală al SUP IP Bălți, a ordonanței cu privire la începerea urmăririi penale la 10.10.2016. Or, potrivit acesteia s-a dispus începerea urmăririi penale in rem, în privința faptului, cât și in personam, în privința persoanei*”.

Prin urmare, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în sensul dispoziției art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, este considerată cea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, în speța dată, această persoană fiind Cicora Vitalie, însoțita de calificarea juridico-penală a faptei.

Prin aceasta organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către o persoană determinată deja, iar în continuare toate acțiunile organului sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovățelii acesteia.

În contextul dat, urmează a se consemna și despre statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene, potrivit căreia în materie penală noțiunea de acuzație are un sens autonom, aceasta fiind interpretată ca o notificare oficială care emană de la autoritatea competentă a unui reproș de a fi comis o infracțiune.

Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la autoritatea de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită.

Față de cele ce preced, se impune constatarea că, reieșind din legea procesual-penală națională coroborată cu jurisprudența Curții Europene, statutul de bănuț al unei persoane nu este atribuit acesteia nemijlocit doar prin ordonanța de recunoaștere în această calitate, după cum pretinde procurorul, ci poate îmbrăca și alte forme, acest caracter avându-l orice act implicit, care întrunește condițiile enumerate de legiuitor și conține o acuzație penală directă în privința unei persoane.

Așadar, pornirea urmăririi penale în privința unei persoane concrete prezintă particularități aparte, despre acest fapt fiind menționat corect și de către instanța de apel.

La acest capitol, Colegiul penal ține să evidențieze că, în decizia *Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr.123g/2016* privind excepția de neconstituționalitate a art. 274 alin.(7) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (începerea urmăririi penale) nr. 12 din 07.02.2017, Monitorul Oficial nr.85-91/38 din 24.03.2017, s-a indicat expres că toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter, *sui generis*, concentrat asupra scopului de a stabili și confirma existența bănuțului rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și este circumscrisă termenului de 30 de zile de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului.

În același context, Curtea a mai notat că, pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare urmăririi penale, acestea se rezumă la constatarea faptei infracționale (*in rem*), însă nu și la formularea unei învinuiri în privința persoanei (*in personam*). Această regulă se aplică și la etapa pornirii urmăririi penale.

Așadar, în ordonanța de începere a urmăririi penale se menționează doar fapta care a condiționat emiterea acesteia (*in rem*), or, în cazul existenței unei bănuțeli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană concretă, organul de urmărire penală în asemenea situație trebuie să-i acorde toate garanțiile caracteristice unei acuzații în materie penală.

Totodată, Colegiul penal amintește că potrivit art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Respectiv, în sensul art.63 alin. (1) Cod de procedură penală, bănuț este persoana față de care există anumite suspiciuni sau probe privind săvârșirea infracțiunii, dar nu există suficiente probe pentru a înainta învinuirea și a o recunoaște în calitate de învinuit. Aceeași normă procesuală prevede trei acte procedurale prin care persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț: 1) *procesul-verbal de reținere*, 2) *ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate* și 3) *ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț*.

De asemenea, potrivit pct. 3) din alin. (2) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate.

Pentru a conferi previzibilitate și claritate normei restrictive enunțate supra, Codul de procedură penală, la alin.(2) din art.63, reglementează termenele în care persoana poate avea

calitatea de bănuit. Aceste termene variază de la 72 ore în cazul reținerii persoanei, 10 zile în cazul aplicării măsurii preventive neprivative de libertate până la 3 luni sau, cu acordul Procurorului General sau al adjuncților săi, 6 luni în cazul emiterii unei ordonanțe.

În același scop legea procesuală, la alin.(3) din art.63, reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă în mod obligatoriu organul de urmărire penală.

Astfel, la momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin.(2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținuta ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

Potrivit alin. (5) art. 63 Cod de procedură penală *„calitatea de bănuit încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.”*

Punerea persoanei sub învinuire permite organelor de urmărire penală, pe de o parte, să efectueze acțiunile necesare urmăririi penale, iar pe de altă parte, să facă previzibilă situația persoanei fără a leza drepturile fundamentale ale acesteia. Procedura scoaterii bănuitului de sub urmărire penală este reglementată de art.284 Cod de procedură penală.

Așadar, raportând prevederile legale menționate supra circumstanțelor de fapt ale speței, Colegiul penal conchide că, calitatea de bănuit în privința lui Cicora Vitalie i-a fost atribuită acestuia din momentul pornirii urmăririi penale, adică din 10 octombrie 2016 și a expirat de drept la 10 ianuarie 2017, dată, la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să-i înainteze învinuirea lui Cicora Vitalie sau să-l scoată de sub urmărirea penală.

În speță, înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuit în privința lui Cicora Vitalie expirase de drept la data de 10 ianuarie 2017, iar prin faptul că acesta a fost recunoscut în calitate de bănuit abia la 24 ianuarie 2017, apoi la 21 aprilie 2017, i-a fost înaintată învinuirea, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală. Or, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de finalizare în privința acesteia a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată, la expirarea termenului de 3 luni de menținere în această calitate.

În contextul dat, se conchide că ordonanța procurorului din 24 ianuarie 2017 prin care Cicora Vitalie a fost recunoscut în calitate de bănuit, este lovită de nulitate absolută, iar actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuit, sunt nule.

Prin urmare, Colegiul penal ca instanță de control judiciar, se raliază la raționamentele punctate de instanța de apel privitor la necesitatea încetării procesului penal în privința lui Cicora Vitalie și își însușește integral argumentele de fapt și de drept expuse în decizie, apreciind că criticele procurorului în acest sens sunt nefondate.

Instanța de recurs, în deplin acord cu instanța de apel, constată că ordonanța procurorului din 24 ianuarie 2017, contravine legii procesual-penală și interpretărilor Curții Constituționale date în hotărârile sale, care reieșind din stipulările art. 7 alin. (6) Cod de

procedură penală sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală și pentru instanțele de judecată.

Nu în ultimul rând, Colegiul penal lărgit reiterează că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția Europeană, se enumeră și faptul că carențele autorităților nu pot fi imputabile părților și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă, ceea ce a fost realizat și în prezenta cauză de către instanța de apel, prin dispunerea încetării procesului penal în privința lui Cicora Vitalie, astfel fiind respectate drepturile inculpatului garantate atât de Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Codul de procedură penală.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză, nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, la etapa judecării apelurilor, după cum pledează procurorul.

În acest context, Colegiul penal conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, astfel că nu există temei pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de procuror.

14. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Călugăreanu Vitalie*, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Cicora Vitalie xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 11 iulie 2023.

Președinte

Daguța Sergiu

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Pitic Mariana